

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@lvm.fi

LAUSUNTO

23.2.2021

Dnro 082/2021

Lausuntopyyntö 21.01.2021, LVM/1354/01/2019, VN/7835/2019

VALTAKUNNALLINEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA VUOSILLE 2021–2032 – SUUNNITELMALUONNOS JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032 on strateginen suunnitelma liikennejärjestelmän kehittämisestä. Suunnitelman toimenpideohjelmaan on koottu valtion ja kuntien toimenpiteet, joilla liikennejärjestelmää kehitetään vuosien 2021-2032 aikana suunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Paliskuntain yhdistys lausuu suunnitelmasta poronhoidon näkökulmasta ja poronhoitoaluetta koskien. Poronhoitoalue on noin 36 % koko Suomen pinta-alasta ja se sijaitsee Lapin, Pohjois-Pohjanmaan sekä Kainuun maakuntien alueella. Tällä alueella poroilla on vapaa laidunnusoikeus maanomistussuhteista riippumatta (poronhoitolaki, PHL 848/1990 3§). Poronhoitoalueella on rautateitä noin 500 km ja maanteitä moninkertaisesti enemmän.

Raideliikenteen kehittämiseen on tulevana vuosina suunniteltu useita eri parannushankkeita. Poronhoitoalueella sijaitsevista ratahankkeista tulee jo suunnitteluvaiheessa laskea kustannusarvioihin suoja-aidat ja niiden tarpeet; olemassa olevien aitojen peruskorjaus sekä uusien rakentaminen alueille, joissa se tulee tarpeelliseksi porokolareiden välttämiseksi. Myös poroille ja muille eläimille välttämättömien rautatien ylityspaikkojen tarpeellisuus ja sijainti sekä muut mahdolliset vahinkojen estämiskeinot tulee arvioida yhteistyössä alueen paliskuntien kanssa. Rata-aitojen sekä mahdollisten ylityspaikkojen rakentamis- ja kunnossapitokustannukset tulee huomioida kaikissa suunnitelluissa ratahankkeissa. Valtion viranomaisilla on PHL 53 §:n mukaan neuvotteluvollisuus asianomaisen paliskunnan kanssa hankkeissa, jotka sijaitsevat valtion mailla ja vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen.

Teiden hoito- ja kunnossapitotoimenpiteissä tulee huomioida poronhoitoalueen erityisolosuhteet. Talvihoidon korotettu taso lisää liukkaudentorjunnan määrää, mikä voi lisätä pohjavesikuormitusta. Tämän lisäksi Pohjois-Suomessa poronhoitoalueella suolan käyttö liukkaudentorjunnassa lisää porokolaririskiä ja -määriä, mikä on ristiriidassa liikenneturvallisuudelle asetettujen tavoitteiden kanssa. Muita mahdollisia liukkaudentorjuntakeinoja tulee aktiivisesti etsiä ja kokeilla. Suolaaminen ei sovellu liukkaudentorjuntamenetelmäksi poronhoitoalueella. Tulevissa poronhoitoalueelle kohdistuvissa maantieverkon kehittämishankkeissa tulee huomioida porokolareita vähentävät ja ehkäisevät toimenpiteet. Esimerkkinä teiden suoja-alueiden raivaus yhtenä keinona parantaa porojen havaitsemista ja sitä kautta auttaa vähentämään porokolaririskiä. Myös teknologian ja digitalisaation keinot tulee selvittää ja hyödyntää, tästä hyvänä esimerkkinä Porokello-järjestelmä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

alj/ao